

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Miljøministeren udtalte på linje med hr. Steen Gade fra SF, at det her forslag var blevet båret frem af, at EF's nitratdirektiv nu skulle realiseres, og jeg ved godt, at så tændes julelysene både hos SF'eren Steen Gade og hos miljøministeren.

Jeg skal blot spørge miljøministeren: Er det korrekt forstået, at regeringens ambitionsniveau svarer til EF's nitratdirektiv, at det er sådan derfra og dertil vores verden går?

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslagene under pkt. 6 og 7 henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget, at lovforslaget under pkt. 8 henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, og at lovforslaget under pkt. 9 henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 63: Forslag til lov om Skjern Å Naturprojekt.

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 16/4 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Martin Glerup (S):

Her står vi over for Danmarks hidtil største og mest ambitiøse naturgenopretningsprojekt, som i parentes bemærket også vil betyde 300 t kvælstofreduktion og trækker i samme retning, som vi diskuterede i den tidligere sag.

Formålet med Skjern Å-projektet er at genoprette Skjern Å fra Borris og til udløbet i Ringkøbing Fjord, sådan at man går væk fra den kanalløsning, som blev skabt i perioden fra 1962-68, og som betød en gennemgribende

regulering af åens nedre løb. Det gav nogle uheldige virkninger, det gav okkerforurening, det gav nærings saltsbelastning af Ringkøbing Fjord, det betød farvel til et enestående naturområde, og det betød dårligere levevilkår for en række truede dyre- og plantearter.

Men så skete der jo heldigvis det, at Folketinget i 1987 var så fornuftigt og fremsynet at vedtage, at der skulle udarbejdes et projekt for, hvordan Skjern Å-systemets selvrensende effekt kunne genskabes.

Det var fremsynet, eftersom natur- og miljøværdierne allerede i dag er betydelig mere i fokus, end de var for 10 år siden, da det forslag blev født.

I april 1997 blev der så offentliggjort et detaljeret projektforslag, som ville resultere i et attraktivt område for en række ynglende og rastende fugle. Skjern Å-laksen ville få bedre forhold via genskabelse af naturlige gydebaner i snoningerne og bedre vandkvalitet, og ådalen ville få stor rekreativ og turistmæssig værdi som et enestående naturprojekt både i Vestjylland og i Danmark som helhed.

Der vil ske en reduktion af kvælstofudledningen, som jeg var inde på, til gavn for Ringkøbing Fjords miljø, og projektet blev gennemarbejdet i bl.a. rådgivende udvalg, blev behandlet i en VVM-redegørelse, virkningen på miljøet blev vurderet, og projektet blev rettet ind, sådan at vi nu er klar til at få godkendt den nødvendige anlægslov, som angiver hovedtrækkene i de anlægsarbejder, som skal udføres.

Det er klart, at et så stort projekt medfører nogle problemer i forbindelse med erhvervelse af arealet, men man er nået langt ad frivillighedens vej, idet man har erhvervet 72 pct. af arealerne, der skal bruges, og man har her brugt jordfordeling, køb og mageskifte. Man kan også imødekomme, at der sker det, at en lodsejer beholder jorden, mod at vedkommende godkender, at projektets formål kan realiseres mod en økonomisk kompensation. Over for dem, der er principielt imod, findes der så en mulighed for at ekspropriere, hvis alle de øvrige virkemidler svigter.

Bortset fra de sådan mere prosaiske kendsgerninger håber Socialdemokratiet på, at det enestående Skjern Å Naturprojekt inden for 5 år igen vil lede tanken hen på Johannes V. Jensens smukke strofer: »Der driver høduft af krydret vind, igennem engen en å sig slynger«. Disse verselinjer blev skrevet i 1925, dengang Skjern

Å endnu bugtede sig, før det prægtige vandløb blev lagt i kanalens lænker.

Socialdemokratiet kan godkende den her anlægslov, og jeg skulle hilse og sige, at det samme gør sig gældende for De Radikale og for CD.

Hanne Severinsen (V):

Ak ja, hr. Glerup, det ville være nemmere, hvis det virkelig var så enkelt.

Venstre vil gerne anerkende, at ministeren på nogle punkter har forsøgt at imødekomme Venstres betingelser for at være med i Skjern Å-projektets gennemførelse, men ikke dem alle.

Vi kan ikke støtte, at der skal være en særlig ekspropriationsparagraf, for hvis det drejer sig om enkelte, der nægter at være med, findes der allerede en mulighed i gældende lovgivning, og jeg minder om, at den oprindelige aftale havde en bestemmelse om frivillig jordfordeling. Vi har derudover argumenteret for, at staten ikke nødvendigvis skal eje jorden, når blot lodsejeren er villig til at gå ind i projektet. Vi er tilfredse med, at lovforslaget opererer med denne mulighed.

Spørgsmålet om lokal adgang har været diskuteret. Vi vil se nærmere på den imødekomme, der her gives, med henblik på, hvordan den faktiske lokale indflydelse vil blive i det brugerråd, som bliver foreslået.

I beretningen af 15. maj 1996 slog vi fast, at der ikke måtte være problemer i projektet med frigivelse af fosfor og okker, oversvømmning uden for projektområdet og forøgelse af grundvandsstanden, transport af sediment i Ringkøbing Fjord, tilsanding af Skæven Strand og tab af lakseyngel.

Vi anerkender, at COWIconsult for at løse disse problemer har ændret projektet i vest blandt andet ved at grave åen uden om Hestholm og lave et forgravningssystem til slyngninger og fire udløb på den del, hvor ådalen stort set ikke har noget fald ud imod fjorden. Men herved skaber man lige så mange problemer, som man tilsyneladende løser, samtidig med at projektet efterhånden er svulmet op til 1/4 mia. kr. og ganske givet vil blive endnu dyrere hen ad vejen. Hermed kan man roligt sige, at man ikke lever op til den første betænkning fra 1987 og dens ord om mest miljø for pengene.

De forgravede slyngninger og udløb vil enten sande til med tiden, eller også skal de oprenses. Hvis de sander til, ender Skjern Å alligevel i

Hestholm Sø, og det var netop det, der skulle undgås. Hvis de skal oprenses, og det er det, jeg forstår ministeren har lovet amtsrådet, så har man ikke fundet nogen bæredygtig løsning, der hviler i sig selv. Det nuværende udløb i vest udmærker sig ellers ved at være i balance, og ifølge Anders Koeds status over fiskebestanden i Skjern Å er der registreret 23 forskellige fiskearter.

Ministerens forslag indebærer, at strømstigheden bliver meget lav på de sidste fem kilometer og dermed truer smoltudtrækken og dermed laksen. Drømmen om at opformere laksebestanden er netop blevet opgivet i Gudenåsystemet på grund af bevarelsen af Tange Sø. Derfor har vi så meget desto mere en forpligtelse til at sikre den enestående laksestamme i Skjern Å, og derfor vil det være forkert at eksperimentere med laksens overlevelse her.

Den mest nærliggende konklusion, men den er måske for nærliggende, burde være, at betingelserne i beretningen lettest og mest enkelt kunne opfyldes, hvis man undlod gravningerne i det gamle delta. Nogle mener, at slyngninger er pæne, men for artsmangfoldigheden er det bedre at ændre vandstandsforholdene i det vestlige område til gavn for fuglelivet.

I den før omtalte beretning blev det slået fast, at det østlige projekt bør være en egentlig genskabelse af det gamle åløb, derfor kan det undre, at COWIconsults projekt graver åen 70 cm dybere, så den kommer til at virke som et afvandingsprojekt. Det hænger ikke sammen med Vandmiljøplan II, der netop forudsætter flere våde enge, og det kan man vanskeliggøre i hele det øvrige Skjern Å-system.

I den lokale debat har embedsmænd tilkendegivet, at nedgravning skyldes beretningens ord om at undgå oversvømmelser, men jeg tror, at alle kan være enige om, at det var møntet på Skjern og Tarm. For 12 år siden var det måske logisk, at selvrensning skulle foretages på de sidste 10-15 km, men hvad hvis Vandmiljøplan II lykkes, hvad er det så, vi skal rense i den nederste del? Hvis man i stedet følger beretningens ord om at gengive den østlige strækning mellem Borris og Skjern sin oprindelige form, får åen også sin oprindelige hydrauliske egenskaber tilbage. Det vil give større selvrensende effekt, og laksens oprindelige gydepladser kan frilægges og genbruges.

Lodsejerne i det østlige område frygter, at deres gårde kommer i klemme på grund af harmoniproblemer. De undrer sig over, at staten i

de knap to år, jordfordelingerne har kørt, har undladt at købe gårde, som ellers kunne være brugt til erstatningsjord.

Afslutningsvis ønsker vi at påpege, at det er ærgerligt, at VVM-redegørelsen, som COWI-consult selv har stået for, overhovedet ikke nævner endsige tager stilling til, at der findes et lokalt alternativ. Det er blevet sagt om Skjern Å-projektet, at hver sten er vendt og alt er diskuteret igennem. Men sådan føles det ikke lokalt. Her har man alene haft en debat med nogle embedsmænd. Det er derfor glædeligt, at ministeren i februar lovede, at han og Miljøudvalgets medlemmer vil komme til Skjern og Tarm og diskutere forslaget.

Når miljøministeren ikke har ønsket en uvildig rådgivning koblet på, vil vi foreslå, at Miljøudvalget foranstalter en høring om dette meget omfattende projekt. Vi kan ikke være bekendt at vedtage noget, hvor vi kan sige, at man er gået fra den ene grøft til den anden. Vi ønsker altså, at ministeren i den kommende tid skal gå ind i en konstruktiv dialog om dette naturprojekt, så vi kan sikre, at det får en god udformning.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Nu har denne sag jo kørt i 10 år og kostet samfundet hundrede tusinder af kroner. Den er diskuteret frem og tilbage. Den er undersøgt både det ene og det andet sted. Ministeren har givet tilsagn om at møde op her efter førstebehandlingen og foranstalte et møde om sagen.

Nu må tiden være inde til, at vi får at vide, om Venstre vedstår sig den aftale, der ligger i form af beretningen, eller man ikke gør. Nu må det være slut med, at man kan bære kappen på begge skuldre.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Som jeg netop understregede, så lavede jeg en gennemgang af, hvad der står i beretningen, og det betyder selvfølgelig, at vi vedstår os beretningen.

Men vi mener også, at der er så mange ting, der skal belyses, at det ikke passer, at alting er belyst. Vi bliver simpelt hen nødt til, hvis vi skal lave noget forsvarligt, at sørge for, at alle de spørgsmål, som der vil blive stillet, også bliver besvaret, og at vi får en uvildig undersøgelse. Jeg vil opfordre Miljøudvalget til at foretage en høring, så vi er sikre på, at f.eks. laksen ikke

trues, hvad jeg synes det er helt vanvittigt at gøre.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg må tilstå, at jeg ikke har den lange erfaring i Skjern Å-sagen, fordi jeg først er kommet på den for et halvt års tid siden, men jeg må jo sige, at den svada, som fru Hanne Severinsen gav om alle de kritiske bemærkninger og alle usikkerhederne, får mig til at spørge fru Hanne Severinsen: Hvor mange år yderligere mener Venstre, at der skal gå, inden vi skal have det her projekt fra skrivebordet og ud i det virkelige liv?

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Nu skal det ikke være nogen hemmelighed, at fru Hanne Severinsen altid både lokalt og her i Folketinget har været modstander af Skjern Å-projektet. Det, jeg spurgte om, og det, jeg gerne vil vide, er, om Venstre i store træk står ved projektet, som det ligger nu. Det synes jeg har sin betydning, for ellers kan vi blive ved med at køre frem og tilbage i 10 år mere, og det strækker tålmodigheden næppe til.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg tror såmænd ikke, at man behøver at bruge så frygtelig megen tid. Man skal bare være lidt mere lydhør over for, hvad det er for synspunkter, der kommer frem.

Synes hr. Martin Glerup ikke, at det er et problem, at man overhovedet ikke i VVM-undersøgelsen har taget stilling til det alternativ, som har ligget?

Synes hr. Martin Glerup ikke, at det er et fælles problem, at åen faktisk graves for dybt, således at vi får et afvandingsprojekt i øst. Det er da et fælles problem. Både Socialdemokratiet og Venstre har været med til at skrive den beretning, og vi har netop understreget, at f.eks. det østlige projekt skulle være autentisk. Det er det ikke.

Alt dette må være et problem også for Socialdemokratiet.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Det projekt, som fru Hanne Severinsen hentyder til, er jo diskuteret gang på gang og undersøgt gang på gang. Der er undersøgelser i

hobevis, som har taget det problem op, og derfor må det korte af det lange være: Er Venstre med, eller Venstre er imod? Det må vi have et krav på at vide, for vi skal videre i den her sag, og så vi kan lige så godt få det afklaret. Det er ikke sådan almindeligt drilleri. Det er mere praktisk politik.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Hanne Severinsen, og derefter går vi tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Det projekt, som jeg nævner, har ganske vist været indsendt til Miljøudvalget, men det er overhovedet ikke kommenteret i VVM-underøgelsen. Overhovedet ikke. Der er kommenteret en masse inferiøre forslag, der har været i løbet af de sidste 10 år, men det eneste forslag, som sådan set samler Skjern-Tarm-området, er ikke kommenteret. Det er da en fejl.

Jeg kunne spørge omvendt: Vi står bag beretningen, men gør Socialdemokratiet det, hvis man ser på ordlyden i beretningen? Det kan man da godt være i tvivl om.

Henriette Kjær (KF):

Lad mig starte med at slå fast, at vi i Det Konservative Folkeparti er glade for, at vi nu er kommet så langt, at vi i dag kan førstebehandle dette lovforslag.

Debatten om, hvilken løsning man skulle vælge, har bølget længe, og mange synspunkter har fundet vej til den debat. Men det har kun været godt og frugtbar. Der findes ikke noget bedre, end når folk bliver berørt og engagerer sig i debatter. Så al det input, vi har fået undervejs, har været meget velkommen.

Vi støttede i sin tid beretningen fra Miljø- og Planlægningsudvalget om Skjern Å, og det står vi naturligvis ved, og vi anerkender, at Skov- og Naturstyrelsen har arbejdet ud fra de overordnede retningslinjer, der er opstillet i den beretning.

I Det Konservative Folkeparti ville vi gerne have startet ovre mod øst, hvor vi vurderede, at det ville være lettest at gå til, men da der ikke var flertal for den løsning, har vi accepteret det faktum og støtter derfor beretningens anbefalinger. Og når vi nu har lavet et forlig, så står vi også ved det. Det kan man regne med.

Der har været en del diskussion om lodsejernes situation. Der har været kritik af, at staten

ikke har købt de gårde og jorde, der har været til salg i de områder, og som vil blive inddraget i projektet. Det finder jeg da også underligt, da en sådan løsning havde været at foretrække frem for en eventuel ekspropriation. Hvorfor staten ikke er indgået i disse handler kunne da være interessant at få belyst, om end vi ikke rigtig kan lave om på det nu. Ud over dette står vi altså med en række lodsejere, der er bange for, at de får såkaldte harmoniproblemer, eller at deres jord på en eller anden måde skal stå til disposition for projektet.

Jeg tror, det er meget vigtigt, at der finder en tæt dialog sted mellem Skov- og Naturstyrelsen og disse lodsejere. Det er afgørende for både retssikkerheden og almindelig anstændighed, at lodsejerne hele tiden er informeret og i videst muligt omfang får indflydelse på de beslutninger, der tages. Og det håber jeg man er meget opmærksom på.

Vi ønsker i Det Konservative Folkeparti, at de private lodsejere skal eje så meget som muligt. De private er nemlig bedre og mere motiverede til at beskytte naturværdierne. Så de bedste løsninger vil altså være dem, hvor projektet kan gennemføres uden ekspropriation, men efter aftale med lodsejerne.

Det er meget vigtigt for os, at der lægges vægt på de meget store og forbedrede naturværdier, der fremkommer ved Skjern Å's gensnoing: bedre levevilkår for laksen, fugle og ikke mindst odderen. Det er konservative værdier, som vi er glade for bliver fremmet ved denne lov.

Selv om jeg selv er jæger, mener jeg faktisk ikke, at der skal være totalt frit jagtområde. Naturligvis skal der være gode muligheder for jagt, men ikke ubegrænset. Der skal findes en naturlig grænse. Igen en opgave, hvor man i samspil med de berørte skal finde en balance, alle kan være godt tilfredse med. Og jeg synes, at det høringssvar, som kreds 6 under Danmarks Jægerforbund har indsendt, lyder meget fornuftigt, altså, at man lytter til lokale folk via repræsentation i en brugergruppe.

Så vil jeg lægge vægt på den økonomiske gevinst, dette bliver for området, og ikke, som det har været fremme i debatten, at det skulle være et tab for området. Vi gør med Skjern Å-projektet området meget rigere.

Og nu vi er inde i de økonomiske betragtninger, må jeg vende mig til lovforslagets økonomiske konsekvenser. Der står i lovforslaget, at de samlede udgifter til Skjern Å Naturprojekt er

anslået til 254 mio. kr., hvoraf der allerede er afholdt 77 mio. kr. I det første budget fra 1990 lød de samlede udgifter på 115 mio. kr. Så det er altså en meget stor udvidelse op til de 254 mio. kr.

Jeg har selvfølgelig læst om årsagen til, at det er nødvendigt med et højere budget, nemlig udvidelse af arealet og højere jordpriser osv., men jeg vil bare gøre opmærksom på, at der skal være en ordentlig økonomistyring og økonomiovervågning i det her projekt.

I Det Konservative Folkeparti vil vi stille krav om meget udførlige aktstykker, aktstykker, der er fyldestgørende, og hvor alle relevante oplysninger bliver fremlagt. Der må simpelt hen være gennemsigtighed i økonomien, før vi kan tiltræde de enkelte aktstykker.

Så vil jeg gerne problematisere det faktum, at staten selv er både tilsynsmyndighed og beslutende myndighed. Det er sjældent hensigtsmæssigt, at man skal kontrollere sig selv. Hvad er årsagen til, at man ikke overlader den opgave til amtet? Jeg synes ikke, at vi skal skabe præcedens eller blåstemple den procedure. Der må være nogle årsager til, at man i forslaget lægger op til en selvkontrol.

Men nu skal vi jo så i gang med udvalgsbehandlingen, hvor der vil blive stillet en stribe spørgsmål, og hvor de berørte borgere kan møde op i deputation og komme med deres indsigelser eller gode ideer. Det ser vi frem til i Det Konservative Folkeparti. Det er vigtigt, at alle føler, de kan komme til orde, så vi ikke gennemfører projektet hen over hovedet på befolkningen.

Så hvis det offentlige har overset en god løsning på det ene eller på det andet område, er Det Konservative Folkeparti villig til at se på en eventuel alternativ og bedre løsning. Men det er argumenterne, der skal tælle, og der skal være belæg for påstandene.

Kristen Touborg (SF):

Det er mere end 10 år siden, at Folketinget vedtog et beslutningsforslag om, at Skjern Å-systemets selvrensende effekt skulle genskabes ved, at den nedre del af Skjern Å blev ført tilbage til det naturtilstands-åsystem, det var i, før afvandingen og grundvandssænkningen blev gennemført i 1960'erne.

Det fremgår af forslaget, at Skjern Å inden for projektområdet skal genskabes med snonin-

ger og naturlige vandstandsvariationer, og som det lyder i bemærkningerne til forslaget:

»De overordnede principper i projektet er at genslynge Skjern Å og Omme Å samt genskabe en naturligt fungerende ådal med våde enge og med mulighed for naturlige vandstandsvariationer. Åen vil i overvejende grad følge tidligere løb, hvorved der opnås en situation, der er i overensstemmelse med den hidtidige og langsigtede landskabsudvikling. Samtidig vil åens dynamik og sedimenttransport genskabes. Oplevelsen af en åben ådal vil forstærkes gennem fjernelse af diger og andre tekniske anlæg.«

Forslaget resulterede i, at der blev nedsat en arbejdsgruppe bestående af såvel lokale som centrale myndigheder samt en række interesseorganisationer. Arbejdsgruppen har afholdt en række offentlige møder og indkaldt forslag og ideer til projektet.

Herefter indstillede gruppen i 1988 sydløsningen som forslag til, hvordan genskabelsen af Skjern Å's nedre løb bedst kunne gennemføres.

Også efterfølgende har dette projekt været genstand for meget debat såvel lokalt som i Folketinget, og der er foretaget en hel del ændringer af projektet under hensyn til de synspunkter, der er blevet tilkendegivet under denne debat. Det er også min opfattelse, at ændringerne i vid udstrækning har været med til at forbedre projektet.

Forslaget, vi behandler i dag, er altså særdeles gennearbejdet og vurderet på alle leder og kanter, så kritikere af projektet kan ikke med føje anføre, at der er tale om en hovsaløsning, ikke på nogen vis. I SF er vi af den opfattelse, at lovforslaget vil kunne indfri de hensigter og intentioner, der var i det oprindelige beslutningsforslag og efterfølgende redegørelser og beretninger. Vi er meget positive over for forslaget.

Der er rejst en række kritiske spørgsmål i forbindelse med VVM-behandlingen. Disse spørgsmål er belyst i Miljøministeriets vurderinger. Hvis der herudover er synspunkter eller spørgsmål, som bidragsyderne finder ikke er besvarede, må vi drøfte dette under udvalgsarbejdet, men for SF er det vigtigt, at forslaget om Skjern Å Naturprojekt nu bliver ført ud i livet. 10-11 års behandlingstid må vel være forsvarligt selv for et så stort og omfattende projekt som Skjern Å.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

I 1962 gik forslaget om afvanding af Skjern Å-deltaet igennem i Finansudvalget på rekordtid. Alle roste det. 25 år efter fik vi et nyt projekt, der nu har været i næsten 12 år. Mener hr. Kristen Touborg ikke, som næsten også bor på egnen, at 90 pct. af befolkningen, hvis det kom ud til afstemning, ville stemme imod det, fordi de mener, at de ikke er taget tilstrækkeligt med på råd?

Synes hr. Kristen Touborg ikke, at det er fantastisk, at i Vestjylland skal man have et projekt med vold og magt, mens et projekt i København godt kan aflyses, hvis man ikke vil have det?

Mener man ikke, at der efterhånden er sket så meget undervejs med Vandmiljøplan II, nitrat-direktivets vedtagelse osv., at vi kun får halv virkning af det, men til dobbelt pris?

Mener man ikke i SF, at der kunne være andre alternativer, der burde tages i betragtning, inden vi gik videre?

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg noterede mig, at SF ville være med til, at hvis der var nogle synspunkter, som ikke var blevet belyst i VVM-redegørelsen, så ville man være med til, at de blev belyst i udvalget. Synes SF ikke, at det kunne være en god idé, at vi også sørgede for at få nogle uvildige eksperter ind til f.eks. at vurdere spørgsmålet om laksen? For det er jo helt evident, at sådan som udløbet – jeg taler kun om de sidste kilometer – er i øjeblikket, er det faktisk godt for laksens opgang og også for smoltudtrækket. I det andet forslag kan man derimod kun lave afværgeforanstaltninger og så håbe, at det bliver lige så godt, men man kan ikke være sikker.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil sådan set godt svare både fru Hanne Severinsen og hr. Jens Kirk under ét, fordi begge indlæg for mig bærer præg dels af det, jeg har kunnet læse mig til i den lokale presse, og dels af, hvad jeg har kunnet sætte mig ind i som forholdsvis ny ordfører på området her i Folketinget. Man har gang på gang taget nye vinkler på sagen op, hvad der er meget rimeligt og hensigtsmæssigt for at få tingene belyst ordentligt og grundigt ikke mindst ved et projekt til en kvart milliard. Det er jeg meget enig i, men på

et eller andet tidspunkt må det jo også have en ende.

Med hensyn til Venstres forhalingstaktik – det er det indtryk, jeg har fået – er jeg nødt til lige så stilfærdigt at sige, at den ikke bliver ved med at gå.

Og til fru Hanne Severinsen kan jeg sige, at der er eksperter, der vil sige, at projektet ikke er godt nok for laksens opgang. Der er også eksperter, der siger det modsatte.

Som jeg sagde i mit indlæg, er SF klar til at diskutere de spørgsmål, der bliver rejst under udvalgsarbejdet, men vi er meget indstillet på, at sagsbehandlingen har været lang nok, og der er vendt rigtig mange sten i den her sag.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Nu får man jo indtryk af, at man i alle årene har siddet og diskuteret i Folketinget. Det har man jo sådan set ikke. Det, man har gjort, er, at man startede med en jordfordeling, og bagefter skulle man tage stilling til, hvordan projektet skulle se ud, og det har Venstre ikke forhalet på nogen måde.

Men vi er faktisk overraskede over, at vi her til sidst f.eks. kan konstatere, at halvdelen af projektet, som vi ellers troede vi var enige med alle om, jo i virkeligheden er et afvandingsprojekt, fordi man graver åen dybere ned, end den oprindelig var før 1962. Det er da en af de ting, hvor man kan sige, at det er da ikke Venstre, der forhæler noget. Det er Venstre, der påpeger noget, fordi vi er meget interesserede i at få et godt projekt, og det vil jeg gerne garantere for at vi er, og hvis vi kan få et godt projekt hurtigt, så gerne for mig.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Så går vi tilbage til ordførerrækken. Hr. Svend Aage Fauerholdt.

Svend Aage Fauerholdt (DF):

På min hjemegn i omegnen af Viborg siger vi gerne: Frem og tilbage er lige langt. Det er præcis, hvad dette lovforslag indeholder.

I begyndelsen af 1960'erne, ja, der ville den siddende regering have Skjern Å rettet ud, og rettet ud blev den. I løbet af meget kort tid kunne man så se, hvilke problemer det gav. Levevilkårene for en lang række planter og dyr blev så forringede, at de blev meget reducerede, og nogle forsvandt helt.

Nu har man så brugt knap 30 år på at finde en løsning på det problem. Man har nedsat en arbejdsgruppe på området, og der er blevet brugt en frygtelig masse penge på samme – og biologerne er virkelig blevet brugt – for at finde ud af, at det nok ikke var så godt at rette Skjern Å ud. Nu knap 30 år efter skal vi tage stilling til, om Skjern Å skal rettes tilbage til den oprindelige form.

Dansk Folkeparti vil gerne støtte dette lovforslag, men der er nogle ting, der skal gennemarbejdes meget mere, så vi ikke står med endnu en hovsaløsning. Derfor ser Dansk Folkeparti frem til udvalgsbehandlingen af dette lovforslag.

Det har været nævnt i høringssvarene, at en afstemning blandt de involverede kunne være ønskelig. Skulle der gå endnu et par år med den nuværende form af Skjern Å, kunne Dansk Folkeparti godt leve med det. Og som jeg startede, vil jeg også gerne slutte: Frem og tilbage, ja, det er lige langt, men det koster en utrolig masse penge.

Søren Kolstrup (EL):

Enhedslisten er tilhænger af naturgenopretningsprojektet for Skjern Å, og jeg synes da, det er fornøjeligt at kunne sige, at der er noget, vi er tilhængere af her.

Projektet gennemføres ved at opkøbe landbrugsjord, der har været dyrket som intensiv jord siden udretningen af Skjern Å og dræningen af de tilstødende jorder i slutningen af 1960'erne. Formålet med naturgenopretningsprojektet er at bringe området tilbage til situationen før udretningen og dræningen, hvor åen ved sine oversvømmelser af de lavtliggende områder afsætter næringsstoffer i græsarealerne. Græsset får gavn af næringsstofferne, kvæget afgræsser området, og vi spiser kvæget.

Derved genindføres jordbrugsreform, der på én og samme tid er en rensning af åen, samtidig med at der produceres fødevarer, og samtidig etableres der en sø inden udløbet i Ringkøbing Fjord til gavn for vandfugle og bundfældning af åens slam.

I den udvalgsberetning, der ligger til grund for det videre forløb af projektet, har Enhedslisten lagt vægt på, at græsningsarealerne blev så omfattende som muligt også på bekostning af søens størrelse. Man kan sige, at et økologisk natursyn fremmes. I det økologiske natursyn ligger jo, at kvælstoffet ikke er et næringsstof,

der blot skal skaffes af vejen, men at det er den begrænsende faktor.

Enhedslisten har under udvalgsarbejdet påpeget, at de fremtidige græsarealer vil være egnet til græsning for økologisk studeproduktion, og siden da har EU's dræberpræmie og tidlig markedsføringspræmie aktualiseret denne produktion endnu mere.

Endvidere har vi arbejdet for, at græsning og eventuelt jagt og fiskeri på de erhvervede offentlige arealer kommer den lokale befolkning til gode. Vi vil i det kommende udvalgsarbejde sikre, at dette også er medtaget i lovforslaget. Det bekymrer os måske, at det alene er rensningen, der er nævnt som det overordnede formål. Her ser vi gerne, at græsningen også er nævnt.

Endvidere er det ikke lige til at se, i hvor stor udstrækning græsarealerne er blevet udvidet på søens bekostning. Endelig vil vi gerne have fjernet muligheden for, at der kan gives dispensation til brug af sprøjtemidler i området.

Vi ser naturgenopretningsprojektet som model for fremtidige initiativer på lignende marginaljorder, hvor det offentlige overtager jorden til økologisk naturpleje og lejer den ud til lokale interesser.

I den forbindelse kan vi ikke støtte, at der i lovforslaget åbnes mulighed for, at jorden inden for området forbliver på private hænder. Problemet med at overtage de sidste arealer skal løses gennem ekspropriation. Sådan er det, og vi er tilfredse med, at ministeren får den mulighed.

Afslutningsvis kan jeg sige, at Enhedslisten betragter det som en styrke for projektets gennemførelse, at beretningen også fik tilslutning fra De Konservative – og jeg tør jo da sige Venstre – og håber, at dette også gælder anlægsloven, fordi et projekt af denne størrelse gerne skulle overleve skiftende flertal i Folketinget.

Thorkild B. Fransgaard (FP):

I 1962 blev man i det høje Ting enige om at udrette Skjern Å, for at man kunne dræne arealerne og man kunne opdyrke dem. Nu står man så og vil have åen ført tilbage, hvor den oprindeligt gik, og der må jeg sige, at så stort et projekt som det, der ligger her, kan Fremskridtspartiet ikke stemme for.

Her er igen tale om at nedlægge landbrugsarealer. Projektet omfatter 2.192 ha. Noget heraf kan selvfølgelig bruges til afgræsning, men totalt set bliver der tale om at nedlægge landbrugsjord, virkelig landbrugsjord.

Skjern Å er en af de vandrigeste åer her i Danmark. Den afvander 11 pct. af Jyllands arealer; jeg tror, det svarer til noget med 200.000-300.000 ha. Jeg er alvorlig bange for, at det, vi har fremlagt her, vil få stor indflydelse på hele det område, jeg lige har nævnt, ikke bare de 2.192 ha.

Miljø- og Energiministeriet har erhvervet de 1.585 ha, og de resterende 607 ha vil man nu have lov til at kunne inddrage ved at ekspropriere hos de forskellige landmænd eller lodsejere i området. Det vil sige, at landmænd, der er kede af at få deres landejendom ødelagt, bliver påtvunget det nu. Det kan vi selvfølgelig ikke gå ind for.

Jeg er overbevist om, at hvis man holdt en afstemning i området – nu kommer jeg fra Jylland, selv om det er et stykke fra Skjern – ville det blive et kæmpe nej til dette projekt. Men selvfølgelig, hvis man lokalt kunne finde ud af noget med lodsejerne på en eller anden måde, er det da klart, at vi vil se velvilligt på det, men at lovgive på denne måde på et område med så stort et projekt er urimeligt.

Samtidig har vi jo læst i lovforslaget, at projektet er budgetteret til at koste en kvart milliard kroner anslået, og vi ved jo ganske udmærket, at inden det kommer i luften og det bliver lavet, bliver det nok en halv milliard kroner. Jeg synes, det grænser til uforskammethed, at vi, samtidig med at der er mange grupper her i samfundet, der mangler nogle ting, så bruger så mange skattekrone på det her.

Så jeg kan sige, at som det foreligger her, kan Fremskridtspartiet ikke stemme for det, men hvis der opstår lokale ønsker om det, vil vi se velvilligt på det.

Ole M. Nielsen (KRF):

I Kristeligt Folkeparti føler vi både glæde ved det her projekt og forpligtelse, selv om vi vel nok ikke synes, at det er lige så rosenrødt, som det fremgår af ministerens skriftlige fremsættelse.

Vi har ikke haft mulighed for at følge projektet tæt på i de seneste år, og derfor synes vi, det er svært at finde ud af alle de spørgsmål, der stilles til projektet i øjeblikket. Der er masser af tekniske spørgsmål, også i høringssvarene, også nogle, som vi mener vi er nødt til at skulle have afklaret.

Man kan selvfølgelig ikke kalde forslaget en hovsaløsning efter alle de ord og alle de møder og alle de papirer, der er lavet, og efter alle de

penge, COWIconsult har tjent på det – undskyld.

Det kan måske også være en af anstødsstene, at der næsten er lavet for mange papirer – så mange papirer, at man med god jysk skepsis kan være sådan en lille smule usikker på, om det nu er godt nok, det her.

Vi tror på, at det bliver et godt projekt, men vi synes, at man bliver nødt til at have den lokale befolkning lidt mere med på det. Det ærgrer os, at man ikke har været bedre til at få den lokale opbakning, og at man ikke har været bedre til at få løst opkøbs- eller jordfordelingsproblemerne. Det er os meget imod, at man skal ud og ekspropriere så store arealer, som det ser ud til efter det, vi ser nu.

Vi synes, man skal satse meget på at få en bedre og en frivillig løsning på det, som det hele tiden har været meningen, eller i hvert fald på en betydelig større del af det, også selv om det skulle få lov at tage lidt mere tid.

Vi vil gerne være med til at se på de tekniske ting, men vi er generelt positive over for projektet.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg vil gerne sige tak til de mange ordførere, som har udtrykt anerkendelse over for projektet, og sige, at selvfølgelig er vi i regeringen – selv om vi bestemt ønsker det her forslag vedtaget inden sommerferien, som der jo også har været enighed mellem forligspartierne om – indstillet på at svare på alle spørgsmål. Det kan jeg roligt sige, for der er stort set ikke et spørgsmål, der ikke allerede har været stillet og allerede har været besvaret og undersøgt på kryds og tværs.

Jeg deler egentlig lidt det, hr. Ole M. Niensens kaldte sin jyske skepsis før med hensyn til, at der er så mange beregninger, så mange rapporter. Men det hænger jo sammen med, at nu har hr. Ole M. Nielsen ikke været herinde de seneste år – og vi er jo mange, der har savnet ham – og derfor har han ikke deltaget i de timelange drøftelser om dette spørgsmål med de politiske partier, ikke hørt de uendelige rækker af spørgsmål, der er stillet og som er undersøgt, betingelser, der er blevet stillet op, og som er blevet opfyldt.

Jeg tror ikke, jeg går nogens fortrolighed for nær ved at sige, at det især har været partiet Venstre og partiets ordfører, der har stillet de mange spørgsmål, der er blevet stillet, og har stillet dem igen og igen. Hver eneste gang, der

kom svar, har man stillet nye spørgsmål, rejst ny tvivl, og det har så givet anledning til nye undersøgelser, nye møder, nye vurderinger. Og når vi så endelig tror, at det hele er på plads, kommer man gudhjælpemig og vil have det hele behandlet forfra igen.

Jeg kan sige, at vi har en aftale, og hvis partier ikke vil efterleve den aftale, så er det selvfølgelig deres soleklare ret, men ellers er der en klar aftale, der omfatter et stort flertal af Folketingets partier, som betyder, at vi gør denne sag færdig inden sommerferien. Og vi gør det på en ordentlig måde, selvfølgelig gør vi det. Vi holder et møde derovre; oven i hele den lange række af konsultationer og kontakter med lokalbefolkningen, som denne sag har været kendetegnet ved, vil jeg også deltage i et møde, som de to borgmestre derovre arrangerer, inden vi vedtager forslaget.

Min vurdering er, at vi efter arbejdet i de rådgivende udvalg, efter arbejdet med de rådgivende firmaer, som vi har brugt, og de mange eksperter, vi har brugt, efter et utrolig omfattende arbejde med Ringkjøbing Amt og med de to berørte kommuner og efter en omfattende lokaldebat er nået til et punkt, hvor Folketinget må træffe en afgørelse. Og jeg er overbevist om, at den afgørelse bliver positiv.

Jeg har engang – det skal jeg gerne røbe, selv om det er letsindigt at gøre det – indgået et væddemål, om det var muligt at få Venstre til at stemme for dette forslag med alt det, fru Hanne Severinsen har sagt om sagen. Jeg gjorde det endda med den tidligere ordfører fra Enhedslisten, og jeg har betalt, for jeg troede ikke, man kunne få fru Hanne Severinsen med. Men på et vist tidspunkt så det ud til, at det kunne man, og derfor har jeg betalt endda to højt beskattede præmier til hr. Hindrup Andersen, som mente, at nu var det godtgjort, at Venstre ville stemme for det her forslag.

Jeg vil gerne sige til Enhedslisten, at efter at have hørt fru Hanne Severinsens indlæg her i dag er jeg lige ved at ville gøre regreskrav gældende over for hr. Hindrup Andersen og have mit væddemål omgjort og præmierne returneret. Men lad os nu se, når vi kommer til afslutningen af denne sag.

Der er ikke et spørgsmål, der ikke har været endevendt i denne sag. Der er ikke en sten, der ikke har været vendt. Der er ikke en lokal rådgivningsprocedure, som ikke har været brugt. Der er ikke et argument, som ikke er blevet belyst. Der er ikke et alternativ, som ikke er ble-

vet undersøgt i denne sag. Nu er vi fremme ved snorene, hvor vi skal træffe en afgørelse.

Jeg takker for, at en række ordførere har indrømmet, at vi har taget hensyn til alle de betingelser, der blev stillet op i sin tid i beretningen. Jeg forstår også, at der på ét punkt kan være et udestående spørgsmål, og det vil jeg gerne besvare nu. Det er spørgsmålet om, hvorvidt den ekspropriation, der her lægges op til, er strammere end den ekspropriation, der ligger i aftalen om Vandmiljøplan II. Og til det spørgsmål kan jeg svare ganske klart: Der lægges ikke op til en udvidet ekspropriationsadgang i forhold til det, vi aftalte i Vandmiljøplan II. Lad os gå ned i teknikken, men jeg skal sige det, så der ikke er nogen tvivl: Der lægges ikke op til en udvidet ekspropriationsadgang i forhold til det, vi har aftalt i et andet stort og vigtigt aftalekompleks herinde. Det gør der ikke.

Hvad angår projektet, har vi i øvrigt ændret det sådan – for igen at imødekomme vore forligspartier – at vi i højere grad har accepteret eller fra regeringens side har sagt, at vi er villige til at acceptere fortsat ejerskab til nogle af nøglearealerne i området og i stedet for ejerskab basere os på aftaler med lodsejerne. Det er også en imødekommelse af de synspunkter, der har været fremme.

Vi har imødekommet synspunkter omkring brugergrupper og åbenhed over for forskellige aktiviteter i området. Det her område skal være til for naturens skyld, men det skal også være til for menneskenes skyld. Både lokalbefolkningen og de mange turister, vi håber kommer til området, skal kunne bruge det genoprettede Skjern Å-område.

Men jeg er enig med fru Henriette Kjær, hvis indlæg jeg i øvrigt var utrolig glad for. Hendes ordførertale burde sendes ned til partiet Venstre, den burde slås op på væggen i Venstres folketingsgruppe som udtryk for, hvordan et forligsparti, der er hæderligt, der er ordentligt, som vedstår indgåede aftaler, udtaler sig ved en førstebehandling af et lovforslag. Tak for den tale.

Men fru Henriette Kjær sagde én ting i sit indlæg, som jeg er enig med hende i, at selv om vi er åbne over for forskellige aktiviteter som f.eks. jagt, må det synspunkt selvfølgelig afbalanceres i forhold til alle de andre interesser derovre. Jeg tror som hr. Ole M. Nielsen og mange andre, der har haft ordet i dag – hr. Touborg tror jeg også var inde på det – at ved at bruge de lokale brugergrupper kan man nå

meget langt med hensyn til at finde den balance, der skal til, for at det her projekt bliver en succes.

Mit humør var ret dårligt, efter at jeg havde hørt Venstres ordførers tale. Jeg orker – for at sige det ligeud – ikke at diskutere længere med fru Hanne Severinsen om denne her sag. Derfor skal vi nok pænt og ordentligt svare på alle spørgsmål, som bliver stillet i udvalget, men diskussionen med fru Hanne Severinsen overlader jeg til hendes gruppefæller i Venstres folketingsgruppe. Min tålmodighed er slut.

(Kort bemærkning).

Hanne Severinsen (V):

Jeg gør ministeren opmærksom på, at vi altså har en gensidig aftale; det vil sige, at ministeren også skal levere.

Det er rigtigt, at jeg har stillet mange spørgsmål, men f.eks. det, jeg nævnte, det forslag, man lokalt er optaget af, er ikke nævnt i VVM-redegørelsen, og jeg kan fortælle, at vi under den offentlige debat, som andre politikere jo ikke deltog i, fik at vide af embedsmændene, at det var på grund af nogle tekniske ting, der stod i slutningen af forslaget, og at det var fuldstændig vanvittigt

Men vi har altså en aftale, og vi er da glade for, at ministeren nu siger, at der kun skal ske ekspropriation i den almindelige forstand. Skal det forstås på den måde, at man stadig vil sikre at få tilvejebragt erstatningsjord? I Borrisområdet undrer de sig over, at man ikke køber jord op, og der er jo det ved det, at hvis der ikke kommer noget ekstra jord i spil, bliver en lang række landmænd udsat for, at de ikke kan opfylde harmonikravene. Man kan nok så meget tilbyde dem, at de måske kan eje deres jord, men de vil ikke få mulighed for at opfylde harmonibetingelserne, og det vil sige, at de bliver indeklemte. Derfor håber jeg, at ministeren vil give projektet den fornødne tid og simpelt hen sørge for, at der kommer en ordentlig jordfordeling i området.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Nu skal jeg ikke ødelægge ministerens ret gode humør, men dog komme med en bemærkning om, at der er én sten, der ikke er vendt i denne sag. Det er den nye slusepraksis, som vi indførte i 1992-93, hvor det blev vedtaget, at der meget hurtigt skulle lukkes vand ud og ind, og lige pludselig står Ringkøbing Fjord som et

stort reservoir med en meget høj vandstand. Den sten er ikke vendt, men lad det nu falde.

Med hensyn til de økonomiske beregninger, som viser, at projektet er positivt for området, tvivler jeg meget på, at nogen kan regne ud, at 200-250 arbejdspladser kan erstattes med indtægter fra turisme; det tvivler jeg på. Men ovre i Vestjylland glæder vi os til at se miljø- og energiministeren og snakke med befolkningen, borgmestrene og amtsborgmesteren, og så tror jeg, vi finder en løsning på hele problemet.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Nu har jeg haft mange møder med både borgmestrene og amtsborgmesteren, og jeg har været i området, og jeg kommer gerne igen, og jeg glæder mig til det møde, vi skal have derovre.

Jeg vil gerne sige til hr. Kirk, at med hensyn til slusepraksis er det forkert, at vi ikke har undersøgt virkningerne af den. Det er en følge af projektet, at man nu har ændret slusepraksis, det er en del af hele strategien, at det nu er sket, så det er en simpel misforståelse, der her bliver lagt frem.

Jeg mener ikke, at nogen har kunnet påvise – det er et svar til fru Hanne Severinsen – at regeringens ikke loyalt har levet op til sin del af aftalen. Også de punkter, jeg personlig har mine tvivl over for, har vi taget med for at efterleve den beretning, vi i sin tid brugte mange kræfter på at forhandle på plads. Og det er jo ikke bare vores påstand, at den er opfyldt; også de bedømmelser, der er kommet fra Ringkøbing Amts teknikere om f.eks. laksen eller smelten – bare for at tage et enkelt eksempel – er en bekræftelse herpå.

Kommer der nye spørgsmål og væsentlige indvendinger, skal vi selvfølgelig se på dem. Men jeg har altså svært ved at se, af hvilke grunde de skulle komme, og derfor må partierne belave sig på, at nu bliver der altså truffet en afgørelse. Jeg håber naturligvis, at den afgørelse vil afspejle det, der plejer at være gældende her i Folketinget, nemlig at når man indgår en aftale, vedgår man den, også ved sidste behandling, når vi skal trykke på knapperne.

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jeg tvivler ikke på, det er rigtigt, når miljø- og energiministeren siger, at det hænger sådan sammen, men hvor kan jeg læse det henne? Og er det ikke korrekt, at med den ny slusepraksis

vil der være et endda betragteligt mindre volumen i Ringkøbing Fjord til at optage vand efter nordvestenstorm i 2-3 uger, som vi dog har af og til?

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 64: Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. (Forebyggende foranstaltninger og rettighedsfrakendelse).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 16/4 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Martin Glerup (S):

Baggrunden for dette forslag til ændring af miljøbeskyttelseslovene er faktisk en af Danmarks allerværste miljøskandaler, nemlig det farlige affald, som er opmagasineret på H&C Prom Kemi ApS' konkursramte virksomhed.

Problemet har været, at myndighederne kun har ret til at gribe ind, når forureningstruslen er akut, og at der er tvivl om, hvorvidt miljøbeskyttelsesloven rummer hjemmel til at gribe ind og rydde op, før forureningstruslen mod miljø og sundhed bliver yderst akut.

Lovforslaget fjerner denne tvivl og giver mulighed for at gribe ind og iværksætte en samlet bortskaffelse på et tidligere tidspunkt, altså en slags forebyggende indsats. Kun i situationer, hvor den ansvarlige virksomhed ikke længere er i drift, kan man gribe ind, og man fastholder selvfølgelig forureneren betalingsprincippet. Det vil også blive muligt for det

offentlige at sætte ind, uanset om det vil være muligt at få dækket udgifterne hos den ansvarlige forurener.

Endvidere indeholder lovforslaget en mulighed for at frakende retten til at udøve virksomhed, hvis der sker en grov misligholdelse af forbud eller påbud i de miljøgodkendelser, der er givet til de enkelte virksomheder ifølge miljøbeskyttelsesloven.

Lovforslaget gør det muligt at gribe tidligere ind, når miljøforbryderne efterlader deres giftige og farlige affald. Det er et godt lovforslag, som Socialdemokratiet kan tilslutte sig, og jeg skulle hilse og sige, at det kan CD og Det Radikale Venstre også.

Hans Christian Schmidt (V):

Dette lovforslag er helt i tråd med Venstres politik. Der skal åbnes mulighed for en hurtig og effektiv oprydning af den slags miljøsvineri, vi har oplevet ved Proms Kemiske Fabrik, og det er også helt klart, at kemikalierne skal fjernes, før en egentlig nedsivning begynder.

Venstre er enig i lovforslagets intentioner om at give mulighed for en hurtigere oprydning og oprensning ved konkursramte miljøsvinere. Det vil være meget u hensigtsmæssigt at skulle vente, til der er akut fare for miljøet. Det er derfor en meget fornuftig henvendelse fra Storstrøms Amt, og den juridiske opfølgning virker fornuftig.

Der er dog nogle uklare punkter i forslaget. Det hedder bl.a. i den foreslåede rettelse til § 70:

»Til forebyggelse af en situation som beskrevet i stk. 1 kan tilsynsmyndigheden foretage det nødvendige uden påbud og for den ansvarliges regning.«

En sådan formulering giver meget brede rammer for myndighederne, specielt når det i bemærkningerne er specificeret, at myndighederne blot skal godtgøre, at der er overvejende sandsynlighed for, at den situation, der er skabt, på sigt vil kunne medføre fare for sundhed eller miljø, hvis der ikke foretages noget. En så bred og vag formulering kan tænkes at give fortolkningsproblemer. I tilfældet med Proms Kemiske Fabrik er sagen meget klar, men i mange andre sager kunne man godt forestille sig, at der kan opstå problemer.

Ifølge forslaget kan myndighederne foretage oprydning af en erhvervsgrund for den ansvarliges regning uden at give den ansvarlige påbud herom og uden at give den ansvarlige mulighed for selv at få ryddet op efter sig. Det